

ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง สำนวนของไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ชัดเกล้าความติดด้วยคำคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สำนวนของไทย
รายวิชา ภาษาไทย๑ รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพังเพย

คำพังเพย เป็นสำนวนที่กล่าวให้เป็นข้อคิด คำพังเพยกล่าวถึงพฤติกรรม การกระทำ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจนำมาจากตำนานนิทาน วรรณคดี เหตุการณ์ หรือสิ่งที่สังเกตได้จากธรรมชาติ รอบตัว แล้วนำมาใช้ในความหมายที่เป็นนามธรรมหรือข้อสรุปของลักษณะที่เป็นนามธรรมเป็นข้อสรุปการกระทำหรือพฤติกรรมโดยทั่วไป เช่น

กำแพงมีหู ประตุมีช่อง ใช้ในความหมายว่า ความลับไม่มีในโลก

กิ้งก้องใบหยก ใช้ในความหมายว่า หญิงชายที่มีฐานะดีเสมอกันมีชื่อเสียงเกียรติยศเสมอกันแต่งงานกัน เป็นต้น

จุดใต้ตำตอ ใช้ในความหมายว่า พูดหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับเจ้าของเรื่องนั่นเอง โดยผู้พูด หรือผู้ทำไม่รู้ตัว

ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ ใช้ในความหมายว่า จัดงานฟุ่มเฟือย แต่ได้ผลไม่คุ้ม ใช้จ่ายทรัพย์ ไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์

ทำคุณบูชาโทษ ใช้ในความหมายว่า ทำดีหรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ แต่กลับได้ผลร้าย

น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง ใช้ในความหมายว่า พูดมาก แต่ได้น้ำหาสาระน้อย

น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า ใช้ในความหมายว่า คนเราจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน

ปิดทองหลังพระ ใช้ในความหมายว่า ทำดี แต่ไม่มีใครเห็นความดีนั้น

มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ ใช้ในความหมายว่า ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวางการทำงานของผู้อื่น

รำไม่ดี โทษปีโทษกลอง ใช้ในความหมายว่า ตนเองทำผิด แต่กลับโทษว่าเป็นความผิดของผู้อื่น

เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่ ใช้ในความหมายว่า ทำงานจนจะเสร็จอยู่แล้ว แต่ก็ต้องล้มเหลวไป

ก่อน

จากหนังสือวิธีภาษา

มัธยมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๙๗-๙๘